

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

15. april 2010^{* i}

»Direktiv 97/7/EF – forbrugerbeskyttelse – aftaler vedrørende fjernsalg – fortrydelsesret – omkostninger ved levering af varen pålagt forbrugeren«

I sag C-511/08,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Bundesgerichtshof (Tyskland) ved afgørelse af 1. oktober 2008, indgået til Domstolen den 25. november 2008, i sagen:

Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH

mod

Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne C. Toader (refererende dommer), C.W.A. Timmermans, P. Küris og L. Bay Larsen,

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: fuldmægtig R. Şereş,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 29. oktober 2009,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV ved Rechtsanwalt K. Haase
- den tyske regering ved M. Lumma og S. Unzeitig, som befuldmægtigede
- den spanske regering ved J. Rodríguez Cárcamo, som befuldmægtiget
- den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget
- den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes og H. Almeida, som befuldmægtigede
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved W. Wils og H. Krämer, som befuldmægtigede,

* – Processprog: tysk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. januar 2010,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg (EFT L 144, s. 19).
- 2 Denne anmodning er blevet fremsat inden for rammerne af en tvist mellem Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH (herefter »Handelsgesellschaft Heinrich Heine«) og Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV (herefter »Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen«) om, at forbrugerne pålægges at betale omkostningerne ved forsendelse af varen i tilfælde af, at de i aftaler vedrørende fjernsalg gør deres fortrydelsesret gældende.

Retsforskrifter

EU-retlige forskrifter

- 3 Fjerde betragtning til direktiv 97/7 udtaler, at
»indførelsen af nye teknologier medfører en mangedobling af de midler, forbrugerne råder over til at gøre sig bekendt med de kommercielle tilbud overalt i Fællesskabet og til at afgive deres bestillinger; visse medlemsstater har allerede fastsat forskellige eller afvigende bestemmelser om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg med negative konsekvenser for konkurrencen mellem virksomhederne på det indre marked; det er derfor nødvendigt at indføre et minimum af fælles regler på fællesskabsplan«.
- 4 14. betragtning til dette direktiv er affattet derhen, at
»forbrugeren [...] i praksis ikke [har] mulighed for at se varen eller få kendskab til tjenesteydelsens egenskaber, før aftalen indgås; der bør derfor indføres en fortrydelsesret, når andet ikke er fastsat i dette direktiv; for at denne ret ikke skal forblive rent formel, må forbrugerens eventuelle udgifter i denne forbindelse begrænses til de direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen; fortrydelsesretten berører ikke forbrugerens rettigheder i henhold til national lovgivning, særlig ved modtagelsen af mangelfulde varer og tjenesteydelser eller varer og tjenesteydelser, som ikke svarer til beskrivelsen i tilbuddet; det er medlemsstaterne, der skal fastsætte de øvrige nærmere regler og betingelser for udøvelse af fortrydelsesretten«.
- 5 Direktivets artikel 4 med overskriften »Forudgående oplysninger« bestemmer i stk. 1:
»I god tid inden indgåelsen af enhver aftale vedrørende fjernsalg skal forbrugeren have følgende oplysninger:
[...]
c) varens eller tjenesteydelsens pris inkl. alle afgifter
d) eventuelle leveringsomkostninger
[...]«

- 6 Samme direktivs artikel 6 med overskriften »Fortrydelsesret« fastsætter i stk. 1 og 2:

»1. Ved enhver aftale vedrørende fjernsalg har forbrugeren en frist på mindst syv hverdage til at fortryde aftalen, uden at der kan kræves bod, og uden angivelse af årsag. De eneste omkostninger, der kan pålægges forbrugeren, når denne gør sin fortrydelsesret gældende, er de direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen.

[...]

2. Hvis forbrugeren gør fortrydelsesretten i medfør af denne artikel gældende, skal leverandøren vederlagsfrit tilbagebetale de beløb, som forbrugeren har indbetalt. De eneste omkostninger, der kan pålægges forbrugeren, når denne gør sin fortrydelsesret gældende, er de direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen. Tilbagebetalingen skal ske snarest muligt og senest inden 30 dage.«

- 7 Under overskriften »Minimumsbestemmelser« siges følgende i direktivets artikel 14:

»Medlemsstaterne kan inden for det område, der omfattes af dette direktiv, vedtage eller bevare strengere bestemmelser, der er forenelige med [EF-]traktaten, for at sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau. Disse bestemmelser omfatter eventuelt forbud af hensyn til almenvellet mod fjernsalg af visse varer eller tjenesteydelser, navnlig lægemidler, på deres område under overholdelse af traktaten.«

Nationale bestemmelser

- 8 § 2 i den tyske lov om retsmidler vedrørende undladelser i forhold til forbrugerretten og andre krænkelse (Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen) bestemmer:

»(1) Ud fra forbrugerbeskyttelseshensyn kan der nedlægges forbud over for en person, der på anden måde end ved anvendelse eller anbefaling af almindelige forretningsbetingelser tilsidesætter forskrifter, der tjener til forbrugerbeskyttelse (forbrugerbeskyttelseslove). Hvis lovovertrædelser, som finder sted i en erhvervsvirksomhed, kan tilregnes en ansat eller en befuldmægtiget, kan der tillige nedlægges forbud over for virksomhedsejeren.

(2) Forbrugerbeskyttelseslove i denne bestemmelses forstand er navnlig

1. bestemmelserne i den tyske civillovbog [Bürgerliches Gesetzbuch, herefter »BGB«], som finder anvendelse på [...] aftaler vedrørende fjernsalg mellem en erhvervsdrivende og en forbruger [...]

[...]«

- 9 BGB's § 312d med overskriften »Fortrydelses- og tilbageleveringsret i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg« bestemmer i stk. 1:

»Ved aftale vedrørende fjernsalg har forbrugeren i henhold til § 355 en fortrydelsesret. I stedet for fortrydelsesretten kan der ved aftaler om levering af varer gives forbrugeren en tilbageleveringsret i henhold til § 356.«

- 10 BGB's § 346 med overskriften »Virkninger af aftalens ophævelse« har følgende ordlyd:

»(1) Hvis en af aftaleparterne påberåber sig en bestemmelse i kontrakten eller en lovbestemmelse om ophævelse, og aftalen derefter ophæves, skal de modtagne ydelser og det oppebårne afkast tilbageleveres.

(2) I stedet for overførelse eller tilbagelevering skal debitor betale en erstatning, for så vidt som:

- 1) overførelse eller tilbagelevering er udelukket som følge af erhvervens art
- 2) køberen har forbrugt, overdraget, pantsat, ændret eller på anden måde omformet det modtagne gode
- 3) det modtagne gode er blevet forringet eller gået til grunde, idet der dog ses bort fra almindelig slid og ælde som følge af normal brug.

Hvis der som led i aftalen indgår en modydelse, skal der tages hensyn hertil ved beregning af erstatningen. Hvis der skal ydes erstatning for fordelen ved et lån, kan det godtgøres, at værdien af fordelen var mindre end erstatningen.

(3) Erstatningspligten bortfalder

- 1) hvis den mangel, der begrunder ophævelsen, først er opstået under ændringen eller omformningen af godet
- 2) i det omfang fordringshaveren er ansvarlig for, at godet er blevet forringet eller gået til grunde, eller såfremt skaden også ville være indtruffet hos ham
- 3) såfremt – i tilfælde af lovbestemt ophævelse – godet er forringet eller gået til grunde hos den pågældende, selv om vedkommende har udvist samme omhu, som normalt ville udvises vedrørende egen ejendom.

Den resterende berigelse skal tilbagebetales.«

11 BGB's § 347 med overskriften »Brug efter kontraktophævelse« bestemmer følgende i stk. 2:

»Når skyldneren tilbageleverer genstanden, betaler erstatning, eller når han ikke er erstatningspligtig efter § 346, stk. 3, nr. 1 eller 2, skal herved påløbne udgifter godtgøres ham. Alle øvrige udgifter godtgøres, såfremt fordringshaveren herved har opnået en berigelse.«

12 BGB's § 355 med overskriften »Fortrydelsesret ved forbrugeraftaler« bestemmer i stk. 1:

»Når der ved lov er indrømmet en forbruger en fortrydelsesret i medfør af denne bestemmelse, er han ikke længere bundet af sin viljeserklæring om indgåelse af aftalen, hvis han rettidigt gør brug af sin fortrydelsesret. Fortrydelsen skal ikke begrundes, men skal meddeles sælgeren skriftligt eller ved tilbagelevering af varen inden for en frist på to uger; for at overholde fristen, skal varen blot afsendes rettidigt.«

13 BGB's § 356 med overskriften »Tilbageleveringsret ved forbrugeraftaler« bestemmer i stk. 1:

»Med udtrykkelig lovhjemmel kan fortrydelsesretten i henhold til § 355 erstattes med en ubegrænset tilbageleveringsret, når aftalen er indgået på grundlag af et salgsprospekt. Det er herved et krav

1. at salgsprospektet indeholder tydelige oplysninger om tilbageleveringsretten
2. at forbrugeren uden den erhvervsdrivendes tilstedeværelse indgående har kunnet sætte sig ind i salgsprospektet, og
3. at tilbageleveringsretten indrømmes forbrugeren skriftligt.«

14 BGB's § 357 med overskriften »Retsvirkninger af fortrydelse og tilbagelevering« er affattet som følger:

»(1) Reglerne om lovbestemt ophævelse finder tilsvarende anvendelse på fortrydelsesretten og tilbageleveringsretten, medmindre andet er bestemt. § 286, stk. 3, gælder tilsvarende for tilbagebetalingspligten i henhold til denne bestemmelse; den dér fastsatte frist begynder med forbrugerens fortrydelses- eller tilbageleveringserklæring. Fristen vedrørende forbrugerens erstatningspligt begynder ved afsendelsen af denne erklæring og vedrørende sælgerens erstatningspligt ved erklæringens modtagelse.

[...]

(3) Som en undtagelse fra § 346, stk. 2, første punktum, nr. 3, skal forbrugeren yde erstatning for en værdiforringelse opstået ved forskriftsmæssig ibrugtagning af genstanden, hvis han senest ved aftalens indgåelse skriftligt er blevet gjort opmærksom på denne retsvirkning og på en mulighed for at undgå den. Dette gælder ikke, hvis værdiforringelsen udelukkende kan henføres til en undersøgelse af genstanden. § 346, stk. 3, første punktum, nr. 3, finder ikke anvendelse, når forbrugeren er blevet vejledt behørigt om sin fortrydelsesret eller på anden vis har fået kendskab til denne.

(4) Parternes rettigheder er udtømmende beskrevet i ovenstående afsnit.«

15 BGB's § 448 med overskriften »Leveringsomkostninger og tilsvarende udgifter« bestemmer i stk. 1:

»Sælgeren afholder udgifterne ved levering af genstanden, mens køberen afholder udgifterne ved modtagelse og forsendelse af genstanden til et andet sted end opfyldelsesstedet.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

16 Handelsgesellschaft Heinrich Heine er specialiseret inden for postordresalg. I henhold til selskabets almindelige forretningsbetingelser betaler forbrugeren et fast beløb på 4,95 EUR i forsendelsesomkostninger. Dette beløb beholder leverandøren, hvis der gøres brug af fortrydelsesretten.

17 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, der er en tysk forbrugerorganisation, har anlagt sag mod Handelsgesellschaft Heinrich Heine med påstand om, at sidstnævnte undlader at pålægge forbrugeren omkostningerne ved varens forsendelse, når han udøver fortrydelsesretten.

18 Førsteinstansretten gav Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen medhold i påstanden.

19 Handelsgesellschaft Heinrich Heines anke af denne dom blev forkastet af Oberlandesgericht Karlsruhe.

20 Under en af Handelsgesellschaft Heinrich Heine indbragt revisionsanke fastslog Bundesgerichtshof utvetydigt, at tysk ret ikke indrømmer køberen nogen ret til at få tilbagebetalt omkostninger ved forsendelse af den bestilte vare.

21 Bundesgerichtshof fandt dog, at hvis direktiv 97/7 skal fortolkes således, at det er til hinder for, at omkostningerne ved forsendelse af varen pålægges forbrugeren i fortrydelsestilfældet, skal de relevante bestemmelser i BGB fortolkes direktivkonformt, således at leverandøren da er pligtig at tilbagebetale forbrugeren sådanne omkostninger.

22 Den forelæggende ret finder imidlertid ikke med den fornødne sikkerhed at kunne fastslå, hvordan dette direktiv og navnlig dets artikel 6, stk. 1 og 2, skal fortolkes.

- 23 Bundesgerichtshof har i denne forbindelse fremført flere argumenter, som kunne støtte det synspunkt, at det nævnte direktiv ikke er til hinder for en lovgivning som den i hovedsagen omhandlede.
- 24 Formuleringen »når denne gør sin fortrydelsesret gældende« (på tysk »infolge der Ausübung seines Widerrufsrechts«) i artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, andet punktum, i direktiv 97/7/EF kunne således for det første antyde, at disse bestemmelser kun vedrører de omkostninger, der var opstået som følge af udøvelsen af fortrydelsesretten, med undtagelse af de omkostninger til forsendelse af varen, der allerede var afholdt på tidspunktet for udøvelsen af fortrydelsesretten. Andre sprogversioner af direktivet – navnlig den engelske og den franske – kan støtte en sådan fortolkning.
- 25 For det andet udelukker dette direktivs artikel 6, stk. 2, første punktum, ikke, at leverandøren får godtgjort værdien af de ydelser, som forbrugeren har forbrugt, og som på grund af deres art ikke kan tilbageleveres. Det ville således være foreneligt med denne artikel at antage, at levering af varen er en ydelse, for hvilken forbrugeren bør godtgøre leverandøren en erstatningsværdi svarende til forsendelsesomkostningerne, og at leverandørens tilbagebetalingspligt derfor reduceres tilsvarende.
- 26 For det tredje er det ifølge Bundesgerichtshof ikke sikkert, at forbrugerbeskyttelsesformålet, som bl.a. anføres i 14. betragtning til direktiv 97/7, også kræver tilbagebetaling af omkostninger ved forsendelse af varen. Ved et normalt køb skal forbrugeren nemlig selv afholde udgifterne til sin transport hen til forretningen, og desuden anvendes der tid på at komme derhen.
- 27 Bundesgerichtshof har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »Skal bestemmelserne i artikel 6, stk. 1, [første afsnit,] andet punktum, og artikel 6, stk. 2, i [...] direktiv 97/7[...] fortolkes således, at de er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter omkostningerne ved levering af varen også kan pålægges forbrugeren, når denne har fortrudt aftalen?«

Om det præjudicielle spørgsmål

Indlæg for Domstolen

- 28 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, den spanske, den østrigske og den portugisiske regering samt Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mener, at bestemmelserne i artikel 6 i direktiv 97/7 er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter leverandøren kan pålægge forbrugeren omkostningerne ved forsendelse af varen i tilfælde af, at denne gør sin fortrydelsesret gældende.
- 29 De finder for det første, at formuleringen »beløb, som forbrugeren har indbetalt«, i artikel 6, stk. 2, første punktum, i direktiv 97/7 skal fortolkes udvidende, således at den omfatter alle beløb, som forbrugeren betaler leverandøren til opfyldelse af kontrakten, herunder omkostninger ved forsendelse af varen.
- 30 Det er dernæst deres opfattelse, at direktivets artikel 6, stk. 1 og 2, bestemmer, at alene de direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen kan pålægges den forbruger, som gør sin fortrydelsesret gældende. Følgelig vil andre omkostninger, bl.a. omkostningerne i forbindelse med forsendelsen af varen, ikke kunne pålægges forbrugeren.
- 31 Endelig mener de, at forbrugeren skal tilbagebetales de omkostninger, denne har båret ved en sekundær ydelse fra leverandøren, såsom forsendelsen af varer, der – efter at forbrugeren har gjort sin fortrydelsesret gældende – ikke længere tjener til at beskytte forbrugeren mod risici på grund af, at han i praksis ikke har mulighed for at se varen inden aftalen vedrørende fjernsalg indgås.

- 32 Den tyske regering har derimod gjort gældende, at bestemmelserne i artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, i direktiv 97/7 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for sådanne nationale bestemmelser, hvorefter omkostningerne ved forsendelse af varer kan pålægges forbrugeren i tilfælde af, at han fortryder aftalen.
- 33 Denne regering hævder i det væsentlige, at direktiv 97/7 ikke regulerer spørgsmålet om pålæggelse af forsendelsesomkostningerne i fortrydelsestilfældet. Følgelig finder den tyske regering, at en sådan pålæggelse henhører under »øvrige nærmere regler og betingelser for udøvelse af fortrydelsesretten«, som det påhviler medlemsstaterne at fastsætte i henhold til 14. betragtning til direktivet.
- 34 Regeringen finder også, at tilbagebetaling af »de beløb, som forbrugeren har indbetalt«, som omhandlet i direktivets artikel 6, stk. 2, første punktum, kun vedrører de primære ydelser, navnlig den af forbrugeren betalte pris.
- 35 Direktiv 97/7 sonder ifølge den tyske regering mellem omkostninger, der pålægges, »når« fortrydelsesretten gøres gældende, og som følger efter gennemførelsen af denne ret, og andre omkostninger, der er opstået ved indgåelsen eller gennemførelsen af aftalen. I den forbindelse omfatter direktivets artikel 6, stk. 2, andet punktum, kun de omkostninger, som følger efter påberåbelsen af fortrydelsesretten, mens den ordning, der finder anvendelse på de andre omkostninger ved aftalen, ikke er harmoniseret ved direktivet. Forsendelsesomkostningerne påløber imidlertid forud for og uafhængigt af, om fortrydelsesretten gøres gældende. Spørgsmålet om pålæggelse af disse omkostninger reguleres således af national ret i hver enkelt medlemsstat.
- 36 Hvad angår de formål, der forfølges med artikel 6 i direktiv 97/7, har den tyske regering gjort gældende, at denne artikel ganske vist tilsigter at kompensere for ulempen ved, at forbrugeren ikke inden aftalens indgåelse har mulighed for at undersøge varen. Disse formål indeholder dog ingen angivelse af, at aftaleforholdet vil kunne omgøres fuldstændigt.
- 37 At forbrugeren bærer forsendelsesomkostningerne, kan desuden ikke hindre ham i at gøre sin fortrydelsesret gældende. For det første er forbrugeren nemlig inden aftaleindgåelsen blevet oplyst om omfanget af en sådan udgift. For det andet er beslutningen om at ophæve aftalen uafhængig af, om disse udgifter foreligger, eftersom de allerede er afholdt.

Domstolens svar

Indledende bemærkninger

- 38 Det skal indledningsvis påpeges, at det af fjerde betragtning til direktiv 97/7 fremgår, at det tilsigter at indføre et minimum af fælles regler på EU-niveau.
- 39 Navnlig tilkender direktivets artikel 6, stk. 1, første afsnit, første punktum, forbrugeren en fortrydelsesret, som han inden for en bestemt frist kan gøre gældende, uden at der kan kræves bod, og uden angivelse af årsag.
- 40 Hvad angår de retlige konsekvenser af fortrydelsen bestemmer artikel 6, stk. 2, første og andet punktum, i direktiv 97/7, at »leverandøren vederlagsfrit [skal] tilbagebetale de beløb, som forbrugeren har indbetalt. De eneste omkostninger, der kan pålægges forbrugeren, når denne gør sin fortrydelsesret gældende, er de direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen«.
- 41 Det fremgår imidlertid af 14. betragtning til direktivet, at harmoniseringen af de retlige konsekvenser af fortrydelsen ikke er fuldført, og at det således er medlemsstaterne, der skal »fastsætte de øvrige nærmere regler og betingelser for udøvelse af fortrydelsesretten«.

Om fortolkningen af udtrykket »de beløb, som forbrugeren har indbetalt«

- 42 Det spørgsmål, der rejses i hovedsagen, er, om rækkevidden af artikel 6, stk. 1 og 2, i direktiv 97/7 omfatter pålæggelsen af omkostninger ved forsendelse af varen i tilfælde af, at forbrugeren udøver sin fortrydelsesret, eller om det derimod er medlemsstaterne, som skal fastsætte pålæggelsen heraf.
- 43 Det skal i den forbindelse fastslås, at ordlyden af direktivets artikel 6, stk. 2, første punktum, i tilfælde af, at forbrugeren udøver sin fortrydelsesret, pålægger leverandøren en generel tilbagebetalingspligt vedrørende alle de beløb, som forbrugeren har betalt i forbindelse med aftalen, uanset årsagen til betaling af disse beløb.
- 44 I modsætning til det af den tyske regering hævdede fremgår det hverken af ordlyden af bestemmelserne i artikel 6 i direktiv 97/7 eller af den almindelige opbygning af direktivet, at ordene »de beløb, som [...] [er] indbetalt«, skal fortolkes derhen, at de alene omfatter den pris, forbrugeren har betalt, således at dennes udgifter falder udenfor.
- 45 I henhold til artikel 4 i direktiv 97/7 sondres der nemlig kun mellem varens pris og leveringsomkostningerne hvad angår de oplysninger, som leverandøren skal give forbrugeren inden aftalens indgåelse. Hvad derimod angår de retlige konsekvenser af fortrydelsen opstiller direktivet ikke en sådan sondring og tager dermed sigte på alle de beløb, som forbrugeren betaler leverandøren.
- 46 Denne fortolkning bekræftes også af selve formuleringen af udtrykket »[d]e eneste omkostninger, der kan pålægges forbrugeren«, som i artikel 6, stk. 2, andet punktum, bruges til at betegne »direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen«. Som generaladvokaten har anført i punkt 32 i sit forslag til afgørelse, nødvendiggør formuleringen »[d]e eneste omkostninger« en snæver fortolkning af bestemmelsen og giver denne undtagelse en udtømmende karakter.
- 47 Det følger derfor af det ovenstående, at formuleringen »de beløb, som [...] [er] indbetalt«, i artikel 6, stk. 2, første punktum, i direktiv 97/7 omfatter alle af forbrugeren betalte beløb, for at dække omkostningerne ved aftalen, med forbehold for den fortolkning, der skal anlægges af direktivets artikel 6, stk. 2, andet punktum.

Om fortolkningen af udtrykket »når denne gør sin fortrydelsesret gældende«

- 48 Som påpeget i nærværende doms præmis 35, hævder den tyske regering tillige, at formuleringen »når fortrydelsesretten gøres gældende« i artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, andet punktum, i direktiv 97/7, ikke vedrører alle omkostninger, der kan pålægges forbrugeren, men kun dem, som har tilknytning til udøvelsen af fortrydelsesretten. Ifølge den tyske regering regulerer disse bestemmelser således kun, hvorledes der skal forholdes med de omkostninger, der opstår som følge af fortrydelsen.
- 49 Det skal indledningsvis fastslås, at ordlyden af direktivets artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, andet punktum, i visse sprogversioner kan fortolkes enten som en henvisning alene til omkostninger, der følger efter påberåbelsen af fortrydelsesretten, og som opstår herved, eller som omfattende alle omkostninger ved indgåelse, gennemførelse eller ophør af aftalen, der kan pålægges forbrugeren i tilfælde af, at denne gør sin fortrydelsesret gældende.
- 50 Som generaladvokaten har anført i punkt 41 i forslaget til afgørelse, bruger den tyske, engelske og franske version af direktiv 97/7 ved henholdsvis udtrykkene »infolge«, »because of« og »en raison de«, mens andre sprogversioner af direktivet – bl.a. den spanske og den italienske – derimod ikke anvender en lignende formulering, men blot henviser til forbrugeren, som gør sin fortrydelsesret gældende.

- 51 Det fremgår af fast retspraksis, at nødvendigheden af en ensartet fortolkning af Unionens direktiver udelukker, at en bestemmelses ordlyd i tvivlstilfælde betragtes isoleret, hvorved det nævnte hensyn tværtimod kræver, at ordlyden fortolkes og anvendes på baggrund af versionerne på de andre officielle sprog (jf. i denne retning dom af 2.4.1998, sag C-296/95, EMU Tabac m.fl., Sml. I, s. 1605, præmis 36, af 17.6.1998, sag C-321/96, Mecklenburg, Sml. I, s. 3809, præmis 29, af 20.11.2008, sag C-375/07, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, Sml. I, s. 8691, præmis 46, og af 10.9.2009, sag C-199/08, Eschig, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 54). I tilfælde af uoverensstemmelse mellem de forskellige sproglige versioner af en unionsbestemmelse skal den pågældende bestemmelse desuden fortolkes på baggrund af den almindelige opbygning af og formålet med den ordning, som den er led i (dom af 9.3.2000, sag C-437/97, EKW og Wein & Co., Sml. I, s. 1157, præmis 42, af 4.10.2007, sag C-457/05, Schutzverband der Spirituosen-Industrie, Sml. I, s. 8075, præmis 18, og af 9.10.2008, sag C-239/07, Sabatauskas m.fl., Sml. I, s. 7523, præmis 39).
- 52 Det skal fastslås, at fortolkningen af artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, andet punktum, i direktiv 97/7 – hvorefter disse bestemmelser omfatter alle omkostninger ved indgåelse, gennemførelse eller ophør af aftalen, der kan pålægges forbrugeren i tilfælde af, at han gør sin fortrydelsesret gældende, er i overensstemmelse med direktivets generelle opbygning og formål.
- 53 Denne fortolkning finder nemlig for det første støtte i den omstændighed, at selv i de sprogversioner af direktiv 97/7, der i direktivets artikel 6 bruger udtryk som eksempelvis »infolge«, »because of« og »en raison de«, nævner 14. betragtning til direktivet forbrugers udgifter, »når denne gør sin fortrydelsesret gældende«. I modsætning til det, den tyske regering har hævdet, følger heraf, at direktivets artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, andet punktum, henviser til alle omkostninger ved aftalen, og ikke kun til omkostninger, der påløber efter udøvelse af fortrydelsesretten.
- 54 Hvad for det andet angår formålet med artikel 6 i direktiv 97/7 skal det understreges, at det af 14. betragtning til direktivet fremgår, at forbuddet mod at pålægge forbrugeren udgifterne ved aftalen i tilfælde af, at han udøver sin fortrydelsesret, har til formål at sikre, at den fortrydelsesret, der sikres ved direktivet, »ikke skal forblive rent formel« (jf. herved dom af 3.9.2009, sag C-489/07, Messner, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 19). Eftersom formålet med artikel 6 således tydeligvis er, at forbrugeren ikke afholder sig fra at udøve sin fortrydelsesret, ville det være i strid dette formål at fortolke artiklen således, at medlemsstaterne vil kunne pålægge forbrugeren leveringsomkostningerne i tilfælde af en sådan fortrydelse.
- 55 Det skal i den forbindelse påpeges, at artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, andet punktum, i direktivet kun tillader leverandøren at pålægge forbrugeren de direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen i tilfælde af, at sidstnævnte gør sin fortrydelsesret gældende.
- 56 Hvis forsendelsesomkostningerne også skulle pålægges forbrugeren, ville denne omstændighed, som nødvendigvis ville få forbrugeren til at opgive at gøre sin fortrydelsesret gældende, være i strid med selve formålet med direktivets artikel 6 som påpeget i nærværende doms præmis 54.
- 57 Pålæggelsen af sådanne omkostninger ville desuden drage den lige fordeling af risici mellem parterne i aftaler vedrørende fjernsalg i tvivl, idet den ville lade forbrugeren bære alle omkostninger med tilknytning til varens transport.
- 58 I øvrigt vil den omstændighed, at forbrugeren forud for aftalens indgåelse er blevet oplyst om omfanget af forsendelsesomkostningerne, efter sin beskaffenhed ikke kunne eliminere den demotiverende virkning, som pålæggelsen af disse udgifter på forbrugeren umuligvis har på påberåbelsen af fortrydelsesretten.

- 59 På baggrund af de ovenstående bemærkninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2, i direktiv 97/7 skal fortolkes således, at de er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter leverandøren i en aftale vedrørende fjernsalg kan pålægge forbrugeren omkostningerne ved forsendelsen af varen i tilfælde af, at forbrugeren gør sin fortrydelsesret gældende.

Sagens omkostninger

- 60 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 6, stk. 1, første afsnit, andet punktum, og artikel 6, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg skal fortolkes således, at de er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter leverandøren i en aftale vedrørende fjernsalg kan pålægge forbrugeren omkostningerne ved forsendelsen af varen i tilfælde af, at forbrugeren gør sin fortrydelsesret gældende.

Underskrifter

i — — Der er foretaget en sproglig rettelse af præmis 59 og domskonklusionen i denne tekst efter den oprindelige offentliggørelse.